

Nr 169.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inköp av mark till broslagningsplats för Bodens ingenjörkår; given Stockholms slott den 9 mars 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMBIN, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Rosén anför:

I anslutning till 1925 års försvarsordning, enligt vilken Bodens ingenjörkår skall ombildas till att omfatta, bland annat, ett krigsbro-(park-)kompani, förordnade Kungl. Maj:t genom brev den 16 oktober 1925, att den sålunda beslutade omorganisationen av nämnda ingenjörkår skulle träda i kraft från och med den 1 november 1925. Då för det jämlikt berörda beslut vid ingenjörkåren nybildade krigsbromkompaniets övningar fordrades tillgång till krigsbrommateriel och sådan lämpligen borde för ändamålet överflyttas från ingenjörförrådet i Östersund, biföll Kungl. Maj:t genom beslut den 12 november

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 143 häft. (Nr 169.) 672 23

1926 en av arméförvaltningens fortifikationsdepartement gjord framställning, att för bestridande av kostnaderna för transport av en krigsbrohalvkolonn från Östersund till Boden måtte ställas till fortifikationsdepartementets förfogande ett belopp av 7,000 kronor.

Enär för utbildning av krigsbrotrupper jämväl erfordras, att Bodens ingenjörkår för broslagningsövningar beredes tillgång till härför lämplig plats i Boden eller dess närhet, har chefen för nämnda kår anmodats att verkställa rekognosceringar för att finna en lämplig broslagningsplats.

Chefen för Bodens ingenjörkår har efter utfört uppdrag i skrivelse till kommandanten i Boden den 18 november 1927 anmält, att han efter att hava besiktigat flera platser, som icke kunnat godkännas, under nästlidna sommar undersökt en plats vid Vittjärv mellan Ängesholmen och östra stranden av Lule älv, som befunnits uppfylla de fordringar, som borde ställas på en dylik. För att härstädes anordna en broslagningsplats ville kårchefen därför föreslå, att kronan förvärvade dels Ängesholmen, varest erforderligt utrymme kunde erhållas för förläggning, förråd m. m. och som vederbörande ägare, hemmansägarna J. A. Sundström, I. O. Nilsson och A. P. Nilsson, samtliga i Vittjärv, förklarat sig villiga att försälja till kronan för tillhoppa 7,400 kronor, dels ock en cirka 10 meter bred strandremsa på östra älvstranden mitt emot norra hälften av Ängesholmen, vilken strandremsa ägaren av denna mark, hemmansägaren Lindström, förklarat sig vilja avstå för en skälig summa.

Med överlämnande till fortifikationsdepartementet av förenämnda skrivelse har *kommandanten i Boden* i skrivelse den 25 november 1927 anført, att den föreslagna broslagningsplatsen syntes lämplig såväl med hänsyn till lagom bredd hos vattendraget som till övriga förhållanden, som inverkade på övningarna. Ängesholmen erbjöde även goda utrymmen för uppläggning av materielen. Med hänsyn till lämpligheten av att hava ett naturligt avgränsat område delade kommandanten kårchefens mening, att kronan borde förvärva hela Ängesholmen, ehuru strängt taget övningsplatsen kunde begränsas till en viss del av densamma jämte motsatta strandremsan. Mot priset, som borde beräknas till 8,000 kronor, hade kommandanten ej något att erinra, så mycket mindre som gräsbetet på holmen kunde beräknas giva en årlig inkomst av 600 kronor. Kommandanten hemställde därför, att fortifikationsdepartementet måtte gå i författning om inköp av Ängesholmen jämte en 10 meter bred strandremsa å motsatta stranden av Lule älv för en beräknad kostnad av högst 8,000 kronor.

Efter granskning inom fortifikationsdepartementet av sålunda insända handlingar har kårchefen anmodats att till departementet insända dels skriftliga anbud från markägarna å Ängesholmen angående försäljning till kronan av nämnda holme, dels förslagskontrakt med ovannämnda markägare å östra älvstranden, hemmansägaren Lindström, angående köp eller arrende utav

honom av det till hans fastighet hörande, till läge och storlek angivna område, som kunde befinnas erforderligt för ifrågavarande övningar, med iakttagande därav att området om möjligt på någon del borde göras bredare, så att en anspänd krigsbrokolonn där kunde hava tillräckligt utrymme, dels ock förslagskontrakt om upplåtelse av nyttjanderätt till nedfartsväg från allmän väg till broslagningsplatsen över Lindströms och eventuellt andra markägares områden.

I anledning härav har *kårchefen* med skrivelse den 12 januari 1928 till fortifikationsdepartementet insänt anbud från hemmansägarna Sundström, I. O. Nilsson och A. P. Nilsson, däri dessa var för sig erbjudit sig att till kronan försälja sina delar av Ängesholmen jämte tillhörande vattenrätt, Sundström för 3,000 kronor, I. O. Nilsson för 2,400 kronor och A. P. Nilsson för 2,000 kronor, och har Sundström därvid tillika upplyst, att med hans del av Ängesholmen även följde nyttjanderätt till väg fram till älvstranden, varför kronan i händelse av köp icke riskerade att av mellanliggande jordägare bliva stängd beträffande utfartsväg.

Därjämte har *kårchefen* i sistnämnda skrivelse anført, att jämväl för de övriga till inköp föreslagna hemmansdelarna område till väg funnes avsatt från allmän väg till östra älvstranden, ävensom beträffande förvärvandet av en strandremsa å denna strand, att ett sådant förvärv, som visserligen vore ett önskemål, dock ej syntes nödvändigt för ifrågavarande övningars förläggning till platsen, samt att den omständigheten, att uppgörelse härom ännu ej kunnat träffas med vederbörande markägare, icke borde inverka på ärendets vidare behandling. Vad anginge ifrågasatt beredande av utrymme å östra älvstranden för en anspänd krigsbrokolonn, kunde sådant icke erhållas å det strandområde, som här avsåges, utan borde för tillämpningsövningar med dylik brokolonn träffas uppgörelse för varje särskilt fall.

Arméförvaltningens domäntjänsteman har tillstyrkt det föreslagna inköpet av Ängesholmen, då enligt hans åsikt av vederbörande ägare därför fordrad ersättning vore skälig.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 22 februari 1928 anført följande.

I likhet med de militära myndigheterna ansåge departementet, att den för broslagningsövningar för Bodens ingenjörkår föreslagna platsen vid Vittjärv vore lämplig och att för att där anordna en permanent broslagningsplats lämpligen borde av kronan förvärvas dels Ängesholmen, dels ock om möjligt en omkring tio meter bred strandremsa på östra stranden av Lule älv mitt emot norra hälften av Ängesholmen.

Enligt av vederbörande ägare avgivna anbud kunde Ängesholmen med tillhörande vattenrätt och rätt till utfartsväg av kronan förvärvas för 7,400 kronor, vilket belopp enligt fortifikationsdepartementets åsikt vore skäligt. Härtill borde dock läggas för lagfart och eventuellt andra av köpet föranledda

kostnader ett förslagsvis beräknat belopp av 200 kronor, vadan för ett köp för kronans räkning av Ängesholmen borde beräknas ett anslag av tillhopa högst 7,600 kronor. Fortifikationsdepartementet hemställde därför, att detta belopp måtte för ändamålet ställas till departementets förfogande.

Vad åter anginge strandremsan å östra älvstranden, hade, enligt vad ovan nämnts, något anbud å försäljning till kronan av denna mark för närvarande icke kunnat erhållas av vederbörande ägare. Med detta markköp, som, enligt vad kårchefen anmält, ej vore oundgängligen nödvändigt, borde följaktligen tillsvidare anstå.

Då av den i ärendet verkställda utredningen synes framgå, att av de för anordnande av en broslagningsplats för Bodens ingenjörkår av kårchefen besiktigade platser den av honom föreslagna platsen vid Vittjärv mellan Ängesholmen och östra stranden av Lule älv är den enda, som befunnits uppfylla de fordringar, som måste ställas på en sådan plats, och de för förvärf av Ängesholmen begärda köpeskillingarna kunna anses skäliga, särskilt med hänsyn till att kronan genom utarrendering av gräsbetet å holmen kan förväntas erhålla en årlig inkomst, finner jag mig i likhet med de militära myndigheterna och arméförvaltningens fortifikationsdepartement böra tillstyrka förvärf för kronans räkning av Ängesholmen jämte därtill hörande vattenrätt.

I överensstämmelse med vad kårchefen och fortifikationsdepartementet anfört synes med inköp av markområde å östra stranden av Lule älv kunna tillsvidare anstå, helst som kronan genom förvärf av Ängesholmen tillförsäkras utfartsväg till östra älvstranden.

För bestridandet av de utav ovannämnda markförvärf föranledda kostnader, 7,600 kronor, äro visserligen medel ej beräknade i årets statsverksproposition, men med hänsyn till att visst i densamma under fjärde huvudtiteln beräknat anslag icke kommer att äskas för budgetåret 1928—1929, kunna medel utgå för här ifrågavarande ändamål utan överskridande av den i statsverkspropositionen för fjärde huvudtiteln angivna slutsumman.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för inköp av mark till broslagningsplats för Bodens ingenjörkår för budgetåret 1928—1929 under riksstatens fjärde huvudtitel anvisa ett extra reservationsanslag av 7,600 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Yngvar Månsson.